

rešenih podatkov iz omenjenih grobov je bilo ugotovljeno, da gre za pokope iz langobardskega obdobja. Zato sta v dogovoru z ZSV Gorica (N. Osmuk) opravila zavarovalna arheološka izkopavanja GM Nova Gorica (D. Svoljšak) in FF, PZE za arheologijo (T. Knific), analizo osteoloških ostankov pa je opravila Biotehniška fakulteta, Katedra za antropologijo (M. Štefančič). Izkopavanja je financiral investitor plinovoda, Petrol. Arheološko raziskovanje je potekalo v dveh fazah: uvodno sondiranje zemljišča (s pozitivnimi ugotovitvami) je bilo opravljeno od 18. do 21. 12. 1979, zavarovalno izkopavanje pa od 11. 2. do 7. 3. 1980. Običajno je delala desetčlanska ekipa. Raziskano je bilo zemljišče vzdolž plinovoda, veliko 180 m². Odkritih je bilo 21 skeletnih grobov. Delijo se na poznorimske (4. in 5. stoletje) in langobardske (konec 6. in 7. stoletje). V poznorimskih grobovih so bili priloženi predvsem drobni predmeti za vsakdanjo rabo (oljenke, glavniki, noži, ogrlice, novci), v langobardskih pa orožje (dolgi meči, bojni noži, sulične in pušične konice) pasne garniture (npr. grob 12 in 18). Večina gradiva je bila preparirana v laboratoriju GM Nova Gorica, pasna oprema s srebrnimi in medeninastimi nitmi ter lamelami, vloženi v železno osnovo, pa v Mainz (Römisches-Germanisches Zentralmuseum). — Grobišče, ki ni bilo izkopano v celoti (širi se proti Soči, verjetno je nekaj grobov tudi pod nasipom železniške proge), se uvršča med značilna, a redka grobišča iz obdobja preseljevanja ljudstev na julijsko-alpskem prehodu. Analogna najdišča so npr. Bilje v Vipavski dolini, Firmano in Moraro v Furlaniji. — Ti. K. in D. S.

POLHOV GRADEC, VIII, 27, Lj. Vič-Rudnik. — **Polhograjska gora.** Z osmo akcijo po vrsti smo v letu 1982 nadaljevali raziskave na sedlu, eno sondo pa smo izkopali tudi tik pod njim na s. strani. Na sedlu smo mogli slediti slabo ohranjenim zemeljskim plastem, v katerih smo odkrili še sledove verjetno dveh poznoantičnih zgradb. Seveda ni manjkalo pestrega inventarja, predvsem predmetov za vsakdanjo rabo. V sondi pod sedlom smo ugotovili velik nanos plasti, ki je sčasoma drsel navzdol in potegnil za seboj vrhne plasti s sedla. Med zanimivimi najdbami naj

Sl. 79 Polhov Gradec, Polhograjska gora — sonda na poznorimski višinski naselbini

Fig. 79 Polhov Gradec, Polhograjska gora — test trench on the Late Roman altitude settlement

omenim ovalno železno pasno spono z izredno širokim okvirom, ki je pri nas neobičajna. — M. S.

POTOKI, VI, 7, Jesenice. — Na Ajdni so se od 30. 8. do 24. 9. 1982 nadaljevala terenska dela, predvsem analiziranje problematičnih detajlov stavb VIII in XIV. Na z. zunanji strani kultnega objekta VIII smo naredili več dodatnih sond zaradi možnih grobov. Vse so bile negativne. Pozornost smo posvečali tudi možnostim prihoda v notranjost stavbe VIII skozi stranski prostor C. Ta dohod je vodil s težko dostopne strmine. Pod 0,4 m debelo humusno plastjo je neoklesana golica, in možno je, da je vodila k vhodu lesena konstrukcija. Ugotovljeno je bilo, da zunanji jz. vogal stavbe VIII nima vzdolžnega podaljška, ki bi mogel oblikovati vhodno vežo. Na ta način se razlikuje od sz. vogala. Očitno je, da je zid na tem mestu služil kot opora z. zidu ladje in

Sl. 80 Polhov Gradec, Polhograjska gora — rimska opeka z žigom

Fig. 80 Polhov Gradec, Polhograjska gora — a stamped Roman tile

kot pregrada, ki je varovala prehod nad strmino. V zunanjem kotu sv. krila apside je manjša pomožna zidana in ometana kvadrasta menza, ki je hkrati služila kot opora v. steni ladje. Kulni objekt VIII smo na terenu fotogrametrično dokumentirali z 12 vizirnih aksiometričnih točk. Načrti sten in tlorisa so tako dokumentirani v merilu 1:50, po potrebi pa se lahko povečajo ali pomajšajo. Delo je opravil Institut za fotogrametrijo in geodezijo (inž. Mravljje). Iz načina in tehnike zidave ter treh vrst konstrukcije zidov razberemo večkratno pozidavo in popravilo zidov ter adaptacijo stavbe. Tako je možno, da je bil starejši rimski objekt predelan v krščansko kulno stavbo. Tudi te detajle smo grafično dokumentirali. Načrt je osnova za predvideno prezentacijo. V sp. delu najdišča (kv. 2B), kjer je bilo vsaj 12 velikih vkopov in divjih posegov, smo zastavili prečno sondo, dl. 15 m, š. 2 m. Naprej smo odkrivali humusno plast, db. 0,4 m, v središčnem objektu XIV. Objekt meri 11 × 9 m.

Pri tem so se pokazale neenakomerno nakopičene skale — ruševine. Vzrok rušenja še ni ugotovljen. Med značilne letošnje najdbe sodi dobro ohranjena oljenka, dl. 11,5 cm, ki je bila uporabljena. Po naključju so jo pustili na zidani klopi ob hišni cisterni za vodo. Po obliki in okrasu koncentričnih krožcev na diskastem obodu sodi v čas od 4. do 6. stol. Na zunanji strani objekta XIV je bil na pohodni površini bronast novc pr. 2,7 cm Julije Domne iz 1. pol. 3. stol. Novc je slabše ohranjen in je v analizi pri dr. Jeločniku in mag. Kosu. Za večjim divjim posegom je pod jz. vogalom objekta XIV še starejši vogalni zid, ki bi mogel soditi po tehnikah zidave v zgodnje rimsko obdobje. V tej sondi smo zbrali tudi prve kose železove žindre, kar kaže na taljenje rude v naselbini. Podatek je pomemben. Dopolnjena je bila tudi zbirka keramičnih fragmentov, ki so okrašeni z valovnico. Tako se dopolnjuje krog keramičnih najdb iz Kranja, Bleda, Smokuča, Most pri Žirovnici in Begunj. Tudi tu smo dokumentirali situacije in najdbe, ki so tudi že preparirane in konservirane. Ob terenskih delih smo poskusno utrdili odkrite zidove objekta VIII s tem, da smo obnje pritrdili žične mreže in vse obložili s posevnimi skladi skal iz ruševin. Tako smo ohranili značilne prvne stavbe in terena in možnost kasnejše prezentacije. Gradivo je pripravljeno za razstavo na Jesenicah in v Kranju. Z mnogo prostovoljnega dela so mladinci in planinci popravljali pot, ki je zelo strma. Dela so nasploh zbudila mnogo zanimanja, predvsem pri šolski mladini. — A. V.

REP. — Da bi preverili Schlosserjevo skico in Schmidovo časovno opredelitev t.i. »Repnikovega gradišča v poznolatsko obdobje (Mitt. der Prähist. Kommission 2-3, 1915, 277), smo leta 1981 s postopno izmero v podolžni osi in prečnih smereh ter poskusnimi kopi skušali dobiti nove podatke. Izmera je dala nekoliko spremenjeno podobo te utrdbe, ki jo je W. Schmid že podrobneje opisal in ki leži v gozdu parc. št. 102, lk. o. Rep. Dodatni s. okop je sedaj še izraziteje poškodovan zaradi gozdne poti, a tudi jarek je tam zasut najmanj 1 m vi. Pri Schlosserju označena terasa med okopom v sz. delu je pravzaprav del že nekoliko nagnjenega pobočja ko-